

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

XVI. Ut lite pendente nihil innovetur. D. 5. S. 2. C. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

potest. Notat tamen *Pirrb. h.t.n.s.* in aliis causis spiritualibus posse fieri immiffionem ob contumaciam Rei, v. g. si agatur de proprietate Ecclesiæ, jure patronatus, decimis, &c.

TITULUS XVI.

Ut lite pendente nihil innovetur.

I. Rubrica, utpote continens completam orationem, stat pro regula negative posita, ut Adversario, contra quem producta, incumbat onus probandi, eam de suo casu speciali non loqui. Circa hanc Pontifex in *Clement. c.2. h.t.* expressè discernit: „Cum lite pendente nihil debeat innovari, litem quoad hoc pendere censemus, cum à Judice competente citatio emanavit, & ad partem citatam pervenit, vel per eam factum fuit, quominus ad eam perveniret; dummodo in citatione prædicta talia sint expressa, per quæ plenè possit instrui, super quibus in judicio conveniatur. Unde licet jure antiquo ad litis pendentiam requisita sit litis contestatio, jure novo litis pendere dicitur à dicta citatione usque ad sententiam definitivam, intra quæ nihil innovandum per se seu extra casus in jure exceptos; sed omnia in eo statu quo

quo fuerant tempore citationis, permanere debent.

2. Unde 1.mo possessor non debet privari commodo possessionis præhabitæ juxta *C. 1. in Decret. & C. 2. h. t.* ubi consultus Pontifex, quando matrimonium accusari contingit, an statim sit carnale commercium suspendendum aut sustineri possit? Respondet: Cùm ALEX. III. aperte prohibeat, ne ab invicem, donec causæ justa fiat examinatio, separentur; & SYMMACHI Papæ contineat institutum, ut Prælati aliquis accusatus, antequam ea, quæ objiciuntur, in luce clarescant, relinqui non debeat à subjectis; hinc conjugum alteruter accusatus ante probatam accusationem jure, quod habet in altero, privari non potest; putà per Judicem, quamdiu illi notoriè non constat de objecto crimine adulterii ad separationem thori, aut de consanguinitate aut nullitate matrimonii, quamvis pars nullitatis conscia parti eam ignorantem nequeat reddere debitum, juxta dicta *Tit. 13.*

num. 4.

2.do Res vitio litigii affecta à Reo per se alienari non potest, illiusque alienatio vel est irrita, vel saltem irritabilis, & insuper contra eam speciales pœnæ

P 3

sta

statutæ; aut si alienata sit, sive licite v.g. in casibus à jure exceptis, aut si servando servari non possit; vel illicitè, & retrahi non possit, alia ejusdem valoris in illius locum substitui debet, ut constat ex c. 3. & 4. h. t. & res substituta tunc alienari non potest; subrogatum enim assumit naturam & conditiones ejus rei, cui subrogatur.

3.º Lite pendente jus utriusque immutari non potest, etiam per Rescriptum Principis; unde C. 4. tale obtentum in præjudicium alterius, sine mentione pendens litis censetur subreptitium, quia Princeps non censetur dare Privilegium cum præjudicio juris alterius. Quomodo in causis beneficialibus lite pendente nihil innovandum sit, decernitur h. t.

3. I. In 6. c. 1. „ Si duo in discordia electi
 „ ad eandem Prælaturam super electione
 „ inter se litigent apud Sedem Apost. vel
 „ alibi, & pendente lite unus ex illis mor-
 „ riatur, vel juri suo renuntiet, aut à pro-
 „ secutione ipsius excludatur, ad electio-
 „ nem aliam (lite super electione super-
 „ tis electi pendente) procedi non potest
 „ & electio contra hoc attentata ipso jure
 „ irrita est. Item C. 2. Si hi, contra que-
 „ super Dignitate vel Beneficio, quæ po-
 „ sident, litigatur, lite pendente cedant.

„vel fortè decedant seu moriantur, statuit
 „Pontifex, ut Dignitas vel Beneficium
 „huiusmodi (donec contra superstites lis
 „finita fuerit) aliis nullatenus conferan-
 „tur, nec ad ea præsententur; secus factum
 „fit irritum. Si tamen ad defensionem
 „litis aliqui, quorum interest, petant ad-
 „mitti, eos in illo statu, in quo ipsam in-
 „venerint, decernit admittendos. Ratio
 utriusque decisionis est, ne propter novos
 Adversarios lites beneficiales fiant im-
 mortales, ac lite pendente conditio alte-
 rius partis litigantis deterior fiat. Unde
 si alicujus interfit v. g. Patroni, Colla-
 toris, vel eligentium, litem ad finem per-
 duci, possunt ii causam in eodem statu,
 in quo cedens vel decedens eam reliquit,
 per se vel Procuratorem contra supersti-
 tem prosequi, nullatenus autem ad no-
 vam provisionem procedere.

4. II. *In Clement. h. t. c. 1.* statuit Pon-
 tifex: „Si duobus in Rom. Curia super
 „Beneficio sibi collato litigantibus, ibi-
 „dem mori contingat utrúmque, collatio
 „pertinet ad Pontificem; si verò extra
 „eam uterque moriatur, spectat ad Ordi-
 „narium, nisi tertius in eo jus habeat. Si
 „unus in Curia, alter extra eam moria-
 „tur, & prior erat in possessione, itidem
 „ad Papam; si alter, ad Ordinarium

„spectat collatio; si neuter ipsorum pos-
 „spondeat, Pontifex in collatione est præ-
 „ferendus. Si unus tantum decedat, & su-
 „perstes causam persequitur, (cum in-
 „terim Beneficium de jure conferri non
 „possit) ad quem collatio pertineat, de-
 „clarabit eventus; nam si ad defunctum
 „pertinuerit Beneficium, collatio ad Pa-
 „pam, si in Curia; vel ad Ordinarium
 „spectat, si extra eam sit mortuus; si ad
 „neutrum Beneficium spectârit, collatio
 „erit Ordinarii; salvâ tamen in præmissis
 „omnibus Rom. Pontificis potestate, ad
 „quem omnium Beneficiorum plena &
 „libera dispositio dignoscitur pertinere.

TITULUS XVII.

De Sequestratione Possessionum
& Fructuum.

I. **R**egula, *ut lite pendente nihil innovetur*, varias patitur exceptiones; nam juxta dicta à Judice decerni potest in odium spoliantis restitutio spoli; ob contumaciam Rei missio Actoris in possessionem bonorum; & ob causam, ut h. t. SEQUESTRATIO, quæ est rei controversiæ vel fructuum ejus apud Tertium securitatis causâ facta depositio, eâ conditione, ut ei, qui litem evicerit, sequestrata à se-
 questrare